

Program "Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami" - treść Programu

Program współpracy z Zarządami Województw w celu współfinansowania projektów organizacji pozarządowych wyłonionych do dofinansowania w drodze konkursów organizowanych przez Zarządy Województw w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych

[Procedury realizacji programu „Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami”](#)

Uzasadnienie realizacji programu:

Zarządy poszczególnych województw oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON):

- uznając standardy polityki państwa wobec osób z niepełnosprawnościami określone w Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, którą Polska ratyfikowała 6 września 2012 r. (Dz.U. z 2012 poz. 1169),
- realizując zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej zawarte w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),
- uwzględniając wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarach, w których zawarta jest problematyka osób z niepełnosprawnościami, szczególnie w obszarach: włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa, rynku pracy oraz edukacji,
- uznając zapisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Europejskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. U. z 2013 r. poz. 347 str. 320, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. z 2014 poz. 1146, z późn. zm.),
- mając na względzie dorobek intelektualny i praktyczny zawarty w dokumentach: Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do świadczonej na poziomie lokalnych społeczności oraz wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu odejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi,

potwierdzają gotowość realizacji wspólnego programu z udziałem środków PFRON w zakresie finansowania ze środków PFRON wkładu własnego podmiotów, których projekty zostaną zakwalifikowane przez Zarząd Województwa do realizacji i dofinansowania w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych 2014 – 2020 (RPO).

I. Nazwa programu

„Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami” – Program współpracy z Zarządami Województw w celu współfinansowania projektów organizacji pozarządowych wyłonionych do dofinansowania w drodze konkursów organizowanych przez Zarządy Województw w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych.

II. Definicje pojęć

Ileć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

1. **ewaluacji programu** – należy przez to rozumieć ocenę jakości, skuteczności i efektywności programu;
2. **Europejskim Funduszu Społecznym (EFS)** – należy przez to rozumieć jeden z pięciu [funduszy strukturalnych](#) Unii Europejskiej (UE), którego środki przeznacza się na współfinansowanie krajowych, regionalnych i lokalnych projektów, przyczyniających się do zwiększenia stopy zatrudnienia, polepszenia jakości miejsc pracy, atakże do poprawy integracji na rynku pracy na szczeblu krajowym i regionalnym;
3. **deinstytucjonalizacji usług** – oznacza to proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności, realizowany zgodnie z „Ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności” i wymagający z jednej strony rozwoju usług świadczonych w lokalnej społeczności, a z drugiej strony stopniowego ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej. Integralnym elementem deinstytucjonalizacji usług jest prewencja, mająca zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej;
4. **mieszkańiu wspomaganiem** – oznacza to usługę świadczoną w lokalnej społeczności:
 1. w postaci mieszkania chronionego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2015 poz. 163) o pomocy społecznej lub
 2. w postaci mieszkania lub domu, przygotowującego osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zapewniającego pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia. Mieszkanie lub dom może być prowadzone przez podmioty ekonomii społecznej. Może być prowadzone jako usługa mieszkania:
 - treningowego, przygotowującego osoby w nim przebywające do prowadzenia samodzielnego życia. Usługa ma charakter okresowy i służy określonym kategoriom osób (w szczególności osobom opuszczającym pieczę zastępczą, osobom bezdomnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi) w osiągnięciu częściowej lub całkowitej samodzielności m.in. poprzez trening samodzielności, poradnictwo, pracę socjalną lub inne usługi aktywnej integracji,
 - wspieranego, stanowiącego alternatywę dla pobytu w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Usługa ma charakter pobytu stałego lub okresowego (w przypadku potrzeby opieki w zastępstwie za opiekunów faktycznych). Służy osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności osobom niesamodzielnym i wymagającym wsparcia w formie usług opiekuńczych. Formą mieszkania wspomagane nie jest mieszkanie socjalne.;
5. **monitorowaniu** – należy przez to rozumieć proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat programu w aspekcie finansowym i rzeczowym;
6. **organizacjach pozarządowych** – należy przez to rozumieć:
 1. organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, z późn. zm.), w tym fundacje i stowarzyszenia,
 2. osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i

- wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,
3. podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 2-4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
 7. **osobach z niepełnosprawnościami** – należy przez to rozumieć osoby niepełnosprawne, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.);
 8. **otoczeniu osób z niepełnosprawnościami** – należy przez to rozumieć osoby spokrewnione lub niespokrewnione wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także inne osoby z najbliższego środowiska osób z niepełnosprawnościami. Za otoczenie osób z niepełnosprawnościami można uznać wszystkie osoby, których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia tych osób
 9. **PFRON** – należy przez to rozumieć Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
 10. **regionalnych programach operacyjnych** – należy przez to rozumieć dokumenty, które określają działania i obszary wsparcia w perspektywie finansowej 2014 – 2020 na terenie poszczególnych województw, dalej zwane RPO;
 11. **Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych (SZOOP)** – oznacza dokument przygotowany zgodnie z ustawą z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1146) przyjmowany przez Instytucję Zarządzającą (IZ) programem operacyjnym oraz zatwierdzany w zakresie kryteriów wyboru projektów przez Komitet Monitorujący (KM). Dokument określa w szczególności zakres działań lub poddziałań realizowanych w ramach poszczególnych osi priorytetowych programu operacyjnego;
 12. **usługach asystenckich** – oznacza to usługi świadczone przez asystentów na rzecz osób z niepełnosprawnościami lub na rzecz rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami umożliwiające stałe lub okresowe wsparcie tych osób i rodzin w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do ich aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego.

III. Podstawa prawna programu

Podstawą prawną uruchomienia i realizacji programu jest art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).

IV. Cele programu

1. Celem strategicznym programu jest wzrost aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami osiąganym poprzez zintensyfikowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, którym wsparcie uzyskane w programie umożliwi realizację projektów dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, dofinansowanych ze środków europejskich (Europejskiego Funduszu Społecznego) w ramach RPO.
2. Celami operacyjnymi programu są:
 1. wspieranie pełnego i skutecznego udziału osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie obywatelskim;
 2. wyrównywanie szans współuczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim osób z niepełnosprawnościami, zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu braku adekwatnych do potrzeb form wsparcia, w tym w szczególności usług wspierających świadczonych w miejscu pracy, miejscu zamieszkania, placówkach rehabilitacyjnych, edukacyjnych i opiekuńczych;
 3. deinstytucjonalizacja usług wspierających rehabilitację zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami;
 4. współpraca PFRON z Zarządami Województw w zakresie stałego polepszania warunków

życia oraz zapewnienia odpowiednich usług wspierających dla osób z niepełnosprawnościami.

V. Formy pomocy i zakres współpracy

1. Dofinansowane ze środków PFRON w ramach programu projekty powinny dotyczyć przede wszystkim:
 1. zapewnienia dostępności świadczonych dla ogółu ludności społeczności lokalnej usług i urządzeń, tak by były dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, na zasadzie równości z innymi osobami oraz odpowiadały ich potrzebom;
 2. tworzenia dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami zindywidualizowanych i efektywnych form wsparcia, w tym pomocy osobistej (usługi asystenckie), wszechstronnej rehabilitacji, zatrudnienia wspomaganego, edukacji i usług społecznych (w tym tymczasową opiekę dającą wytchnienie stałym opiekunom), w taki sposób, aby usługi:
 1. były oparte na multidyscyplinarnej ocenie indywidualnych potrzeb i potencjału osób z niepełnosprawnościami,
 2. były tworzone z uwzględnieniem opinii i uwag osób – beneficjentów wsparcia,
 3. wspierały udział i integrację w społeczeństwie oraz włączenie we wszystkie aspekty życia społeczeństwa, były dobrowolne i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami możliwie blisko społeczności, w których żyją, w tym na obszarach wiejskich,
 4. ułatwiały mobilność osób z niepełnosprawnościami, w sposób i w czasie przez nie wybranym (fakultatywnie w zależności od zdiagnozowanych potrzeb),
 5. obejmowały pomoc z zakresu mieszkalnictwa wspomaganego dla osób z niepełnosprawnościami (fakultatywnie w zależności od zdiagnozowanych potrzeb), z zastrzeżeniem zgodności celów i działań z:
- SZOOP RPO poszczególnych województw, które przystąpią do realizacji programu,
- regulaminami konkursów ogłaszanych przez Zarządy Wojewódzkie, które przystąpią do realizacji programu,
- wytycznymi horyzontalnymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju, w szczególności dotyczącymi realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa, rynku pracy oraz edukacji.
2. Zalecenia dotyczące zakresu i kierunku zadań priorytetowych realizowanych na rzecz osób z niepełnosprawnościami w ramach programu określane będą przez Zarząd Województwa we współpracy z PFRON. Potencjalni adresaci konkursu oraz obszary wsparcia będące jego przedmiotem konsultowane będą każdorazowo z PFRON.

VI. Zasięg i okres realizacji programu

1. Program realizowany jest od dnia zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą PFRON.
2. Termin zakończenia realizacji programu określi Rada Nadzorcza PFRON.
3. Program realizowany jest na terenie województw wdrażających RPO, które podejmą decyzję o przystąpieniu do programu.

VII. Adresaci programu

1. Adresatami programu są organizacje pozarządowe, których projekty zostaną zakwalifikowane przez Zarządy Województw do realizacji w ramach RPO (dofinansowania ze środków EFS), spełniające kryterium dostępu do finansowania wkładu własnego ze środków PFRON.
2. Szczegółowe warunki udziału w programie oraz wzory dokumentów określone zostaną w procedurach realizacji programu, po akceptacji dokumentów przez IZ RPO.

VIII. Beneficjenci wsparcia

Beneficjentami wsparcia w projektach realizowanych przez organizacje pozarządowe, które spełniają kryteria dostępu do uczestnictwa w programie, wskazane w rozdz. VII ust. 1 oraz rozdz. IX ust. 3 pkt 2 lit. c, są osoby z niepełnosprawnościami.

IX. Realizatorzy programu i ich zadania

1. Podmiotami odpowiedzialnymi za koordynację i wdrażanie działań związanych z realizacją programu są:
 1. Rada Nadzorcza PFRON;
 2. Zarząd PFRON;
 3. Biuro i Oddziały PFRON;
 4. Zarządy Województw.
2. Do zadań Rady Nadzorczej PFRON należy:
 1. zatwierdzenie programu;
 2. podejmowanie decyzji w sprawie zmian w programie, po wcześniejszych konsultacjach z Zarządami Województw, na terenie których program będzie realizowany;
 3. podejmowanie decyzji w zakresie zasięgu i okresu realizacji programu.
3. Do zadań Zarządu PFRON należy:
 1. wnoszenie do Rady Nadzorczej PFRON projektów modyfikacji programu, po wcześniejszych konsultacjach z Zarządami Województw, na terenie których program będzie realizowany;
 2. zatwierdzenie procedur realizacji programu oraz dokumentów stanowiących załączniki do procedur:
 1. wzoru porozumienia zawieranego z Zarządem Województwa, określającego szczegółowy zakres współpracy ze wskazaniem praw i obowiązków stron w ramach programu, wskazujących sposób przepływu środków finansowych pomiędzy PFRON, a województwem (zapisy nie będą warunkowały podpisania przez Marszałka z organizacją pozarządową umowy realizacyjnej w ramach RPO od decyzji PFRON o finansowaniu wkładu własnego tej organizacji), uwzględniających specyfikę iuwarunkowania wynikające z RPO i SZOOP poszczególnych województw,
 2. wzoru umów realizacyjnych podpisywanych przez PFRON z Zarządem Województwa w zakresie realizacji programu oraz środków finansowych PFRON przeznaczanych na realizację programu,
 3. szczegółowych kryteriów dostępu dla wnioskodawców, określających warunki ubiegania się o środki PFRON w ramach programu „Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami”,
 4. szczegółowych wymagań w zakresie przeznaczenia środków PFRON na konkretne formy pomocy w kontekście kwalifikowalności wydatków z EFS;
 3. dokonywanie corocznie podziału środków finansowych przewidzianych w planie finansowym PFRON na realizację programu (warunkiem podejmowania decyzji finansowych w ramach programu jest posiadanie w planie finansowym PFRON środków na realizację programu);
 4. podejmowanie decyzji o terminach realizacji programu w poszczególnych latach, na podstawie porozumień zawartych z Zarządami Województw;
 5. dokonanie oceny realizacji programu po jego zakończeniu.
4. Do zadań Biura i Oddziałów PFRON należy:
 1. realizacja programu zgodnie z trybem określonym w procedurach programu;
 2. przedkładanie Zarządom Wojewódzkim list wnioskodawców spełniających kryteria dostępu do uczestnictwa w programie;
 3. współpraca przy ustalaniu szczegółowych wymagań w zakresie przeznaczenia środków PFRON na finansowanie wkładu własnego na konkretne formy pomocy w kontekście

- kwalikowalności wydatków z EFS;
- 4. zarządzanie programem;
- 5. monitorowanie programu;
- 6. kontrola wydatkowania środków PFRON;
- 7. dokonywanie okresowej i końcowej ewaluacji programu.
- 5. Do zadań Zarządu Województwa należy:
 - 1. podejmowanie decyzji o terminach realizacji konkursów ogłaszanych w ramach programu w poszczególnych latach jego realizacji na podstawie porozumienia zawartego z PFRON;
 - 2. opracowanie dokumentacji konkursowej zawierającej szczegółowe warunki oceny merytorycznej i formalnej zgodnie z wypracowanymi we współpracy z PFRON zaleceniami oraz porozumieniem, w tym:
 - 1. katalogu podmiotów – adresatów programu, spełniających kryterium dostępu do uczestnictwa w programie,
 - 2. katalogu beneficjentów wsparcia,
 - 3. zasad włączania przedstawicieli PFRON w ustalanie szczegółowych kryteriów wyboru projektów, które zostaną przedstawione przez IZ RPO do zatwierdzenia przez Komitet Monitorujący RPO dla poszczególnych działań/poddziałów,
 - 4. zestawu konkursów i zadań, w ramach których możliwe jest finansowanie wkładu własnego ze środków PFRON, kwalifikowalnych zgodnie z Europejskim Funduszem Społecznym – na podstawie zapisów SZOOP dla poszczególnych RPO;
 - 3. ocena formalna projektów;
 - 4. ocena merytoryczna projektów;
 - 5. obsługa prawno–finansowa wynikająca zarówno z zapisów porozumienia zawartego z PFRON jak i faktu podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu w ramach RPO;
 - 6. nadzór nad realizacją projektów w tym kontrola;
 - 7. ewaluacja projektów.

X. Finansowanie realizacji programu

- 1. Budżet programu tworzony jest ze środków będących w dyspozycji PFRON.
 - 2. Przekazywanie środków finansowych PFRON Zarządom Województw w ramach programu następuje na podstawie zawartych przez Oddziały PFRON umów realizacyjnych, w wysokości wynikającej z sumowania wkładów własnych w projektach wnioskodawców spełniających kryteria dostępu do uczestnictwa w programie.
-

[\[i\]](#) Definicja opracowana na podstawie definicji otoczenia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym zawartej w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014 – 2020.

Data publikacji: 2015-11-10

Wydział Analiz i Programowania

Autor: Paweł Woźniak

liczba wyświetleń: 19697